

Preken

Uitgave van de Opstandings- en Detakerk

Zondag 8 juli 2012 – 3^e zondag van de zomer – doopzondag in Deta-Opstanding

Marcus 6: 1 – 6

Ds J. Zuurmond

À la recherche du temps perdu

Gemeente van onze Heer, Jezus Christus,

Tijdens onze vakantie in Turkije, enkele jaren geleden, spraken we af en toe met mensen van daar, die zich verbaasden over de illusies van hun dertig- veertig jaar geleden geëmigreerde volksgenoten. Als die terugkomen naar hun dorpje in Turkije denken ze dat dat nog is zoals vroeger - zo zei onze Turkse gastheer - en ze kunnen eigenlijk niet accepteren dat ook dat dorpje van toen meegegaan is naar nu. Uit de verhalen van geëmigreerde Nederlanders in Brazilië of in Canada kennen we soortgelijke verhalen. De Nederlandse enclaves in Verwegistan hebben vaak beter de gewoontes, de cultuur en de geloofsvormen van vijftig jaar geleden bewaard dan zelfs de meest conservatieve dorpjes in het thuisland alhier.

Maar wie herkent eigenlijk, diep van binnen, die ervaring niet. Uiteindelijk zij we allemaal weggetrokken, ver of minder ver, uit het dorp van onze jeugd. En vast en zeker allemaal zouden we af en toe nog wel eens terug willen naar die plaats van vroeger... en daar écht, in ons diepste ik, herkend worden: Hé jij, da's lang geleden, hoe is het met jóu jongen?

Zo gezien zijn we allemaal soms, meer of minder, een beetje immigrant. Afkomstig uit het land van vroeger. Je weg zoekend in de totaal andere wereld van vandaag. En af en toe toch terugkijkend, zoekend naar het thuis dat ons ontvallen is. Op zoek naar de verloren tijden, *à la recherche du temps perdu*. Helaas: "Dat dorp van toen, het is voorbij – dit is al wat er bleef voor mij, een ansicht met herinneringen." Nostalgie.

Waarom komen wij vanmorgen naar de kerk? Waarom komt vanmorgen hier een gemeente samen? Waarom komen hier drie ouderparen, met hun kleinsten om die te laten dopen? Laten we eerlijk zijn. Het is óók heimwee dat ons samenbrengt. Juist de kerk, als weinig andere hedendaagse instituten, heeft altijd iets van vroeger. Soms kan je, mag je, in de kerk nog even doen alsof het gisteren is. Het is voor de kerk, met haar eeuwenoude wortels, met haar tradities die teruggaan op oertijden, geen belediging als we zeggen dat zij van gisteren is. Daar kan de kerk wel tegen – gewoon omdat het zo is. Ze is van gisteren... en zelfs nog van véél eerder. En ook voor onszelf is het geen belediging als we dat heimwee in onszelf onderkennen. Het kan in het snelle en vaak vluchtige leven van onze moderne tijd helemaal geen kwaad als mensen beschikken over enig historisch fundament.

Maar toch is nostalgie niet de enige reden dat wij hier vanmorgen weer zijn. In ons allemaal zit vanmorgen ook iets van verlangen. En dat is net even wat anders. Waar nostalgie en heimwee gericht zijn op gisteren, op wat al bekend is, daar strekt ons

verlangen zich uit naar morgen. Er zit iets in ons, juist hier in de kerk, vanmorgen, dat we niet precies onder woorden kunnen brengen. Iets drijft je. Het brengt ons samen, zonder dat we precies weten wat we bij elkaar te zoeken hebben. Alsof de toekomst je roept... en als je onderweg opkijkt zie je ineens de medereizigers naast je.

Waarom kom je naar de kerk? Er gebeurt in het Evangelie van deze morgen van alles in de synagoge dat appelleert aan ons verlangen: Er is Wijsheid – Jezus geeft te denken. Er gebeuren wonderen – Jezus brengt verandering in gesloten situaties. Er worden handen opgelegd – Jezus is zo rakelings nabij, met steun, met warmte, met troost en bemoediging. Het is er allemaal. Maar het blijkt tegelijk blijkt het flinterdun. Het glipt je zo tussen de vingers door. Het glipt juist de gemeente, de synagoge, zó tussen haar vingers door.

Het gaat mis waar mensen het willen annexeren, waar we denken dat het ‘van ons’ is. *Hij is toch die timmerman, de zoon van Maria en de broer van Jakobus en Joses en Judas en Simon? En wonen zijn zusters niet hier bij ons?* Dat is het risico van de ‘vaderstad’: Al te veel nostalgie. Te veel gisteren. Dan denk je dat je weet hoe het zit. Dan denk je dat je weet hoe het allemaal hoort. *Zo zijn onze manieren.* We hebben het toch altijd zo gedaan? Hier in de vaderstad verandert gelukkig nooit iets. Alles blijft altijd bij het oude. Iedereen heeft hier haar vaste plaats. Hier is het hoogstens gisteren wat ons drijft, geen toekomst die ons roept... En dan gaat het dus mis. Dan vervliegt de wijsheid, dan verschiet het wonder, dan treft de aanraking slechts lege lucht.

Goddank is er één die zich daar niet bij neerlegt. Jezus bezoekt zijn vaderstad. Het is letterlijk en figuurlijk een bezoek. Zijn optreden wekt ongekende beroering. Brengt beweging in de vastgeroeste raderen. In zijn ogen zien we onze taaiheid weerspiegeld. En het aardige is, we kunnen niet om hem heen. We kunnen niet om hem heen, omdat hij op ons toekomt, juist in de vaderstad. Hij valt niet te negeren, juist omdat hij ook één van ons is. Hij kent ons al te goed. En al te goed weten we ons door hem gekend. We weten ons gekend in ons heen-en-weer-pendelen tussen de vermeende veiligheid van het verleden en de ongrijpbaarheid van de toekomst.

Als één van ons spreekt hij ons aan, raakt hij ons aan. Cezàn, Fleur, Riemer, gemeente hier bijeen. Ik ken jou. Ik ken jou al te goed. Ik ken je zorgen, je angsten, je moeite in dit ingewikkelde leven, je verdriet om zo veel dat verloren gaat. Maar er is een weg naar morgen. Er is een morgen die op ons wacht. Op jou, op mij. Een morgen van gerechtigheid. Mensen die tot hun recht komen. Die samen zullen leven in vrede. Mensen die elkaar tot vreugde zijn. Een morgen van warmte, van liefde. Durf daarin te geloven. Durf daarnaar op weg te gaan.

Waarom kom je naar de kerk? Waarom breng je vanmorgen je kleine kindje? Uiteindelijk misschien toch voor de verrassing dat het soms in de kerk – ondanks alle vaste gang – ineens over iets nieuws gaat. Dat alles doorbreekt. De verrassing dat er in die wandeling door die aloude woorden soms ineens toch een perspectief oplicht op ander samenleven. De verrassing dat je ineens de moed vindt om keuzes te maken in het leven van vandaag. De verrassing van nieuw uitzicht, dat maakt dat mensen durven leven naar morgen toe.

Cezàn, Fleur, Riemer, “blijf niet staren op wat vroeger was. Sta niet stil het verleden. Ik, zegt hij, ga iets nieuws beginnen. Het is al begonnen. Merk je het niet ?”(Jes. 43:18 – vertaling Huub Oosterhuis)

Amen